

– Pojezierze Mazurskie: rezerwat „Niedźwiedzie Wielkie” ad Małdyty (DE17), 3 VI 2004, 1 ex.; 17 VII 2004, 1 ex., obydwu osobniki (samce) złapane metodą czerpakowania roślinności zielonej, leg. R. GAWROŃSKI.

Również wielka rzadkość w naszym kraju; gatunek na północy Polski znaleziony stosunkowo niedawno, w Białowieskim Parku Narodowym (KUBISZ, SZWAŁKO 1991: Wiad. entomol., **10**: 5-14), wcześniejsze doniesienia pochodzą ze Śląska i liczą ponad 50 lat. Gatunek nowy dla Pojezierza Mazurskiego.

Eutheia scydmaenoides STEPHENS, 1830

– Pojezierze Mazurskie: Małdyty (DE17), 30 IV 2004, 1 ex. wysiany ze spróchniałego pniaka bukowego w parku; po jednym osobniku wysiano 26 IX i 25 X 2004 z próchna martwicy bocznej starego dębu, zasiedlonej przez mrówki, na terenie starego, zaniedbanego parku; 26 X 2004, 1 ex., wysiany z kompostu; rezerwat „Niedźwiedzie Wielkie” ad Małdyty (DE17), 1 ex. wysiany ze ściółki przy pniu grabu; wszystkie leg. R. GAWROŃSKI.

Gatunek bardzo rzadki, jednak w Polsce wydaje się być najczęściej poławianym przedstawicielem rodzaju, znanym z ośmiu krain; ostatnio wykazany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej przez CZERWIŃSKIEGO (1994: Wiad. entomol., **13**: 131-132.). Z Pojezierza Mazurskiego podawany dotychczas tylko z jednego stanowiska położonego w okolicach Braniewa.

Paweł JAŁOSZYŃSKI, Poznań

Robert GAWROŃSKI, Kat. Zool., UWM, Olsztyn

Jerzy M. GUTOWSKI, Zakł. Lasów Nat. IBL, Białowieża

415. Nowe stanowisko *Bagous aliciae* CMOLUCH, 1983 (*Coleoptera: Curculionidae*) w Polsce

New locality of *Bagous aliciae* CMOLUCH, 1983 (*Coleoptera: Curculionidae*) in Poland

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Curculionidae*, *Bagoinae*, *Bagous aliciae*, new record, NE Poland.

Spośród 27 gatunków z rodzaju *Bagous* GERMAR występujących w Polsce, *B. aliciae* CMOLUCH należy do najrzadziej odławianych i najmniej znanych. Opisany stosunkowo niedawno z Polski, z jednego stanowiska w Opoce Dużej koło Annopola (UTM: EB63), został później odszukany tylko na Wieprzeckiej Górze (UTM: FB51) w Kątach Drugich koło Zamościa, na terenie projektowanego rezerwatu roślinności stepowej. Jego rośliną żywicielską w Polsce, odkrytą przez J. SZYPUŁĘ (BURAKOWSKI i in. 1995: Kat. Fauny Pol., XXIII, **20**: 1-310), jest rumian żółty – *Anthemis tinctoria* L.; w Rosji stwierdzono go na pokrewnym *A. subtinctoria* DOBROZ. (ISAEV, GRATSHOV 1994: Entomol. Obozr., **73**: 318-320). Autorzy najnowszej rewizji systematycznej palearktycznych przedstawicieli rodzaju *Bagous* (CALDARA, O'BRIEN 1998: Mem. Soc. Entomol. Ital., **76**: 131-347) wyrażają wątpliwości odnośnie odrębności gatunkowej *B. aliciae*, uznając, że jest on nadzwyczaj zbliżony do *B. septemcostatus* CHEVROLAT, 1860 i być może jest jedynie jego podgatunkiem lub wręcz synonimem. Oba te bardzo zbliżone morfologicznie gatunki mają jednak wyraźnie dysjunktywne rozmieszczenie: *B. septemcostatus* znany jest z południa Hiszpanii, całego południowego wybrzeża Morza Śródziemnego, Bliskiego Wschodu i Anatolii, podczas gdy *B. aliciae* jak dotąd odszukany został wyłącznie w Polsce i środkowym pasie europejskiej części Rosji (w pobliżu Moskwy i Uljanowska). W odróżnieniu od większości pozostałych naszych gatunków z tego rodzaju, mniej lub bardziej ściśle związanych ze środowiskiem wodnym, *B. aliciae* jest gatunkiem wybitnie kserofilnym. Na obu wyżej wymienionych, polskich stanowiskach, stwierdzony został na ty-

powych murawach kserotermicznych z klasy *Festuco-Brometea*, luźno porastających wapienne podłoże. Na Wieprzeckiej Górze obserwowany był dość licznie na „rachitycznych” roślinach rosnących na niemal gołym gruncie.

Podczas badań terenowych w północno-wschodniej Polsce odkryłem obecność tego gatunku na trzecim stanowisku, odległym od pozostałych i o odmiennym charakterze:

– Podlasie: Piątnica ad Łomża (UTM: ED79), 15 VI 2003 – 1 ex., 6 VI 2004 – 1 ex.

B. aliciae występuje tu na terenie nieczynnej już żwirowni, położonej na południe od szosy białostockiej, na *A. tinctoria* rosnącym na podłożu piaszczysto-gliniastym, w zbiorowiskach reprezentujących wczesne etapy sukcesji, z przewagą roślin typowych dla muraw psammofilnych, m.in. wiesiołka *Oenothera biennis* L. oraz bylic. Miejsce to oddalone jest w prostej linii o 260–300 km na północ od obu stanowisk na Lubelszczyźnie; cechą z nimi wspólną jest obecność znacznych połąci odkrytego podłoża. Wydaje się jednak, że pod względem rodzaju gleby i roślinności oraz mikroklimatu nawiązuje ono bardziej do stanowisk rosyjskich, położonych ponadto na zbliżonej szerokości geograficznej. Zmienia to nieco nasze wyobrażenie o wymaganiach środowiskowych tego ryjkowca, który – jak widać – nie jest związany jedynie z klasycznymi murawami kserotermicznymi na podłożu kredowym. Odmienny charakter stanowiska w Piątnicy świadczy o wyraźnie szerszym spektrum tolerancji siedliskowej i termicznej tego gatunku, co pozwala mieć nadzieję na odkrycie dalszych jego stanowisk w innych częściach kraju. Skryty tryb życia, niewielka „odławialność” przy użyciu tradycyjnego czerpakowania (chrząszcze bardzo silnie trzymają się rośliny żywicielskiej) i bardzo lokalne występowanie, są przyczynami sporadycznego znajdowania osobników *B. aliciae*, co znacznie utrudnia określenie jego rzeczywistego zasięgu i statusu taksonomicznego (relacji do *B. septemcostatus*).

Marek WANAT, Muz. Przyr. UW, Wrocław

416. Nowe dane o występowaniu obnażaczowatych *Argidae* (Hymenoptera: Symphyta) w Polsce – część I

New data on the occurrence of *Argidae* (Hymenoptera: Symphyta) in Poland – part I

KEY WORDS: *Hymenoptera*, *Argidae*, new records, Poland.

Arge berberidis SCHRANK, 1802

- Podlasie: Urszulin (UTM: FB59), 15 V i 25 V 2001 – 1 ♂ 1 ♀, na liściach krzewu mahonii pospolitej – *Mahonia aquifolium* L., leg. W. PIOTROWSKI (WP), w latach 2002–2004 obserwowano go nadal na tym stanowisku; Włodawa (FC71), 25 VII 2004 – 1 ♀, na krzaczastym parkanie przydomowych ogródków działkowych, leg. WP.
- Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Ojcowski Park Narodowy, Pieskowa Skała (DA16), 7 VIII 1999 – 1 ♀, na nieużytku przy zamku, leg. B. WIŚNIEWSKI (BW).
- Wyżyna Lubelska: Kazimierz Dolny (EB68), 23 VI 2004 – 1 ♀, na krzewie berberysu zwyczajnego – *Berberis vulgaris* L., leg. WP.

Arge ciliaris (LINNAEUS, 1767)

- Beskid Wschodni: Gorczański Park Narodowy, Suchora (DV49), 13 VI 2003 – 1 ♀, na liściu jeżyny – *Rubus fruticosus* L., leg. D. SOŁTYK (DS).

Arge clavicornis (FABRICIUS, 1781)

- Pobrzeże Bałtyku: Słowiński Park Narodowy, Rąbka (XA67), 6 VII 2004 – 1 ♀, na *Aegopodium podagraria* L. w brzezynie bagiennej *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, leg. WP.